

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 182/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. marca 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Ladislava Orosza a Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vedenú pod sp. zn. Rvp 11088/2014, zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, Ulica J. Kráľa 5/A, Lučenec, a sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vedenú pod sp. zn. Rvp 11174/2014, zastúpených advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, Ulica J. Kráľa 5/A, Lučenec, ktorými namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 107/2013 a jeho uznesením z 30. apríla 2014 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 316/2013 a jeho uznesením z 13. mája 2014, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vedenú pod sp. zn. Rvp 11088/2014 a sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS a [REDACTED]

vedenú pod sp. zn. Rvp 11174/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 11088/2014.

2. Sťažnosti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS a

o d m i e t a ako neprípustné.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2014 doručená sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov (ďalej len „sťažovateľ 1“), vedená pod sp. zn. Rvp 11088/2014 a 4. septembra 2014 sťažnosť sťažovateľa 1 a (spolu len „sťažovatelia“), vedená pod sp. zn. Rvp 11174/2014, ktorými namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 107/2013 a jeho uznesením z 30. apríla 2014 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 316/2013 a jeho uznesením z 13. mája 2014 (spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností a z príloh k nim priložených vyplýva, že sťažovateľ 1 je občianskym združením založeným podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa.

Zo sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 11088/2014 vyplýva, že sťažovateľ 1 vstúpil do konania vedeného Okresným súdom Rimavská Sobota (ďalej len

„okresný súd“) pod sp. zn. 3 Ro 486/2012 (ktoré bolo neskôr vedené pod sp. zn. 6 C 94/2012), ktorého predmetom bolo uplatňovanie finančného plnenia v sume 1 063,53 € s prísl. zo spotrebiteľského úveru zo strany obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „obchodná spoločnosť“). Uvedená obchodná spoločnosť sa domáhala finančného plnenia od spotrebiteľa – fyzickej osoby. Sťažovateľ 1 ďalej v sťažnosti uvádza: „Združenie vstúpilo do predmetného súdneho konania za účelom ochrany žalovaného spotrebiteľa elektronickým podaním podpísaným zaručeným elektronickým podpisom (č. el. podania [REDACTED]) adresovaným prvostupňovému súdu, ktorým zároveň požiadalo o doručenie žalobného návrhu a jeho príloh za účelom posúdenia dôvodnosti nároku.

Predmetom žalobného nároku bolo uplatňovanie finančného plnenia zo spotrebiteľského úveru vo výške 1.063,53 € s prísl.

Žalobcom v konaní v pozícii dodávateľa bola obchodná spoločnosť [REDACTED], [REDACTED], so sídlom [REDACTED], zapísaná v Obchodnom registri [REDACTED]. Uvedená spoločnosť sa domáhala finančného plnenia od žalovaného spotrebiteľa fyzickej osoby [REDACTED], [REDACTED], trvalé bytom [REDACTED].

O návrhu na vydanie platobného rozkazu rozhodol okresný súd tak, že dňa 26. 09. 2012 vydal Platobný rozkaz č. k. 6 C/94/2012-30, ktorým žalobe v plnom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného aj na úhradu trov konania.

Predmetný platobný rozkaz bol sťažovateľovi doručený dňa 07. 11. 2012 spolu so žalobným návrhom a jeho prílohami.

Následne sťažovateľ v pozícii vedľajšieho intervenienta podal proti vydanému platobnému rozkazu v zákonnej 15 dňovej lehote ustanovenej § 172 ods. 1 OSP dňa 07. 11. 2012 odpor. V uvedenom odpore sťažovateľ namietol tú skutočnosť, že platobný rozkaz nemal byť v zmysle § 172 ods. 9 OSP vydaný s ohľadom na neprijateľné zmluvné podmienky obsiahnuté v právnom titule, z ktorého žalobca odvodzoval svoj nárok. Ďalej poukázal na nekalosť obchodnej praxe v podobe Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku a zároveň vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku.

Sťažovateľ zároveň podal predmetný odpor za situácie, keď žalovaný prevzal platobný rozkaz dňa 10. 12. 2012, teda vo výraznom časovom predstihu pred počiatkom plynutia lehoty na podanie odporu samotného žalovaného.

O odpore sťažovateľa Okresný súd v Rimavskej Sobote rozhodol svojím uznesením sp. zn. 6 C/94/2012-86 zo dňa 29. 01. 2013 tak, že odpor sťažovateľa odmietol ako podaný neoprávnenou osobou. Svoje rozhodnutie odôvodnil stanoviskom o nemožnosti podania odporu proti platobnému rozkazu vedľajším účastníkom.

Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ dňa 08. 03. 2013 odvolanie, ktorým sa domáhal zrušenia predmetného uznesenia okresného súdu. Opätovne poukázal na nemožnosť vydania platobného rozkazu s poukazom na ustanovenie § 172 ods. 9 OSP a zároveň aj na § 172 ods. 7 OSP. Uvedenú vec teda vôbec nebolo možné vybavovať v rozkaznom konaní a za daného stavu podľa jeho názoru neprichádzala do úvahy ani polemika o oprávnení vedľajšieho účastníka na podanie odporu. Zdôraznil svoje oprávnenie vstúpiť do konania aj v štádiu súdneho konania, v ktorom sa rozhoduje o vydaní platobného rozkazu a oprávneniach zhodných s hlavným účastníkom, ktorého v konaní podporuje.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici svojím uznesením sp. zn. 12 Co/107/2013-118 zo dňa 30. 04. 2014 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Zároveň zaviazal sťažovateľa k úhrade trov odvolacieho konania žalobcu vo výške 83,06 €.

Odvolací súd založil svoje rozhodnutie o potvrdení rozhodnutia súdu prvého stupňa na posúdení o nemožnosti podania odporu proti platobnému rozkazu vedľajším účastníkom. Podľa jeho názoru, právo podať odpor proti platobnému rozkazu, t. j. právo urobiť uplatnený nárok sporným má len odporca v zmysle § 174 ods. 2 O. s. p.

Predmetné rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené dňa 02. 07. 2014. Sťažovateľ podáva ústavnú sťažnosť v zákonnej dvojmesačnej lehote (§ 53 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov).“

Ústavný súd zistil, že vo veci sp. zn. 6 C 94/2012 sťažovateľ 1 ako vedľajší účastník podal dovolanie. Súdny spis bol odoslaný Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky

(ďalej len „najvyšší súd“) s vyznačením prevodu 10. decembra 2014. Dovolacie konanie je vedené pod sp. zn. 7 Cdo 663/2014 a o dovolaní nebolo dosiaľ rozhodnuté.

Zo sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 11174/2014 vyplýva, že sťažovateľ 1 vstúpil do konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 4 Ro 121/2012 (ktoré bolo neskôr vedené pod sp. zn. 6 C 364/2012), ktorého predmetom bolo uplatňovanie finančného plnenia v sume 7 123,89 € s prísl. zo spotrebiteľského úveru zo strany obchodnej spoločnosti. Uvedená obchodná spoločnosť sa domáhala finančného plnenia od spotrebiteľa – fyzickej osoby. Sťažovatelia ďalej v sťažnosti uvádzajú: *„O návrhu na vydanie platobného rozkazu rozhodol okresný súd tak, že dňa 13. 11. 2012 vydal Platobný rozkaz č. k. 4 Ro/121/2012-26, ktorým žalobe v plnom rozsahu vyhovel a zaviazal sťažovateľa 2) aj na úhradu trov konania.*

Predmetný platobný rozkaz bol sťažovateľovi 1) doručený dňa 05. 12. 2012 spolu so žalobným návrhom a jeho prílohami.

Následne sťažovateľ 1) v pozícii vedľajšieho intervenienta podal proti vydanému platobnému rozkazu v zákonnej 15 dňovej lehote ustanovenej § 172 ods. 1 OSP dňa 06. 12. 2012 odpor. V uvedenom odpore sťažovateľ namietol tú skutočnosť, že platobný rozkaz nemal byť v zmysle § 172 ods. 9 OSP vydaný s ohľadom na neprijateľné zmluvne podmienky obsiahnuté v právnom titule, z ktorého žalobca odvodzoval svoj nárok. Ďalej poukázal na nesúlad právneho titulu so zákonom, nekalosť obchodnej praktiky v podobe Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku a zároveň vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku.

Sťažovateľ 1) zároveň podal predmetný odpor za skutočnosti, keď sťažovateľ 2) prevzal platobný rozkaz dňa 22. 11. 2012, teda v lehote na podanie odporu samotného žalovaného.

O odpore sťažovateľa Okresný súd v Rimavskej Sobote rozhodol svojím uznesením sp. zn. 6 C/364/2012-79 zo dňa 21. 02. 2013. tak že odpor sťažovateľa 1) odmietol ako podaný neoprávnenou osobou. Svoje rozhodnutie odôvodnil stanoviskom o nemožnosti podania odporu proti platobnému rozkazu vedľajším účastníkom.

Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ 1) dňa 13. 03. 2013 odvolanie, ktorým sa domáhal zrušenia predmetného uznesenia okresného súdu. Opätovne poukázal na nemožnosť vydania platobného rozkazu s poukazom na ustanovenie § 172 ods. 9 OSP a zároveň aj na § 172 ods. 7 OSP. Uvedenú vec teda vôbec nebolo možné vybavovať v rozkaznom konaní a za daného stavu podľa jeho názoru neprichádzala do úvahy ani polemika o oprávnení vedľajšieho účastníka na podanie odporu. Zdôraznil svoje oprávnenie vstúpiť do konania aj v štádiu súdneho konania, v ktorom sa rozhoduje o vydaní platobného rozkazu a oprávneniach zhodných s hlavným účastníkom, ktorého v konaní podporuje.

*Zároveň sťažovateľ 2) sa na základe výzvy okresného súdu podaním doručenom prvo-
stupňového súdu dňa 15. 05. 2013 pripojil k odporu podanému vedľajším účastníkom
a vyjadril s ním súhlas.*

*V podaní doručenom okresnému súdu dňa 23. 05. 2013 sa sťažovateľ 2) taktiež
v celom rozsahu pripojil a súhlasil s odvolaním voči vyššie uvedenému uzneseniu, ktorým
bol odmietnutý odpor vedľajšieho účastníka.*

*O odvolaní rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici svojím uznesením sp. zn.
12 Co/316/2013-102 zo dňa 13. 05. 2014 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.
Zároveň zaviazal sťažovateľa 1) na náhradu trov odvolacieho konania žalobcu,
predstavujúcich trovy právneho zastúpenia vo výške 294.18 €.*

*Odvolací súd založil svoje rozhodnutie o potvrdení rozhodnutia súdu prvého stupňa
na posúdení o nemožnosti podania odporu proti platobnému rozkazu vedľajším účastníkom.
Podľa jeho názoru, právo podať odpor proti platobnému rozkazu, t. j. právo urobiť
uplatnený nárok sporným má len odporca v zmysle § 174 ods. 2 O. s. p., ktorý odpor
nepodal.*

*Predmetné rozhodnutie bolo sťažovateľom doručené dňa 02. 07. 2014.
Sťažovatelia podávajú ústavnú sťažnosť v zákonnej dvojmesačnej lehote § 53 ods. 3 zákona
č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov).“*

*Ústavný súd zistil, že sťažovateľ 1 ako vedľajší účastník podal vo veci sp. zn.
6 C 364/2012 dovolanie. Súdny spis bol odoslaný najvyššiemu súdu s vyznačením prevodu*

10. decembra 2014. Dovolacie konanie je vedené pod sp. zn. 8 Cdo 475/2014 a o dovolaní nebolo dosiaľ rozhodnuté.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd rozhodol o porušení nimi označených práv postupom a rozhodnutiami krajského súdu v označených konaniach a aby označené uznesenia krajského súdu zrušil a veci mu vrátil na ďalšie konanie.

Súčasne požiadali, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenia a odložil ich vykonateľnosť.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností, ktoré sú predmetom tohto prerokovania pred ústavným súdom, a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľov a skutočnosť, že sťažnosti smerujú proti uzneseniam odvolacieho súdu, rozhodol ústavný súd, aplikujúc označené právne normy, tak, že predmetné sťažnosti spojil na spoločné konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu

Pri posudzovaní sťažností ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľa podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorili stav, keď by o ich veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľov predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013).

Ústavný súd v ostatnom období aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť

pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov uplatnením zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustné podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2015